

Storfjord kommune
Konsekvensutredning-reindrift

Utgave: B
Dato: 2008-05-30

DOKUMENTINFORMASJON

Oppdragsgiver: Storfjord kommune
Rapportnavn: Konsekvensutredning-reindrift
Utgave/dato: B/ 2008-06-17

Oppdrag: 516682 – Konsekvensutredning reindrift – kommuneplan
Oppdragsbeskrivelse: KU reindrift - revisjon av kommunenplanens arealdel
Oppdragsleder: Gjerpe Tore-Jan
Fag: Utredning
Tema: Kommuneplanlegging
Leveranse: Konsekvensutredning; Overordna plan

Skrevet av: John Osvald Grønmo /Tore-Jan Gjerpe
Kvalitetskontroll: egen

Asplan Viak AS www.asplanviak.no

FORORD

I forbindelse med rullering av kommuneplanens arealdel har Asplan Viak vært engasjert av Storfjord kommune til å utrede konsekvenstemaet reindrift.

Steinar Engstad har vært kommunens kontaktperson for oppdraget.

Oppdraget er utført av John Osvald Grønmo og Tore-Jan Gjerpe.

Vi håper utredningen kan bidra til arealbruken i Storfjord kan skje på best mulig måte, som kommer alle kommunens innbyggere til gode.

Karasjok 30.05.08

Tore-Jan Gjerpe
Oppdragsleder

INNHOLDSFORTEGNELSE

Sammendrag	5
1 Innledning	7
1.1 Mandat	7
1.2 Metode	7
1.3 Utredningsområdet	7
2 Kommuneplanens arealdel	8
2.1 Endringer i forhold til arealplanen av 1996	9
3 Innsigelsene fra reindriftnæringen	10
4 Beskrivelse av reindriften	11
4.1 Historisk bruk	11
4.2 Nåværende bruk og situasjonen i reindriftnæringen i kommunen	11
4.3 Særlig sårbare områder eller særverdiområder	15
4.4 Fremtidig bruk	16
5 Inngrep i distriktet	17
5.1 Gjennomførte inngrep	17
5.2 Planlagte inngrep	19
6 Konsekvenser av planlagte tiltak	20
6.1 Lokale effekter	20
6.2 Regionale effekter	21
6.3 Kumulative effekter	21
6.4 Sammenstilling av effekter for reindriftnæringen	22
7 Alternative løsninger	28
8 0-alternativet	29
9 Avbøtende tiltak	29
9.1 Begrenset brukstid av motorcrossbanen	30
9.2 Lullesletta industriområde	30
9.3 Brennfjellområdet	30
10 Analyse	31
10.1 Verdi – virkning – konsekvenser	31
10.2 Kostnader avbøtende tiltak	34
10.3 Konklusjon	34

SAMMENDRAG

På oppdrag fra Storfjord kommune har Asplan Viak foretatt en konsekvensutredning av fem områder som Områdestyret for reindrift har reist innsigelser mot i forbindelse med kommuneplanens arealdel. Kommunestyret vedtok arealplanen i august 2007, men gjorde ingen vedtak for disse fem områdene.

Innsigelsesområdene er i Skibotndalen. Det dreier seg om bygging av hytteområder, golfbane, industriområde og crossbane. Tre reindriftsgrupperinger har interesser i Storfjord kommune, men det er kun Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt som har reist innsigelser. I tillegg til disse fem områdene er det vurdert et sjettede område i og med det ligger tett opp til Brennfjell leir – det dreier seg om et område som skal brukes til campinganlegg.

Asplan Viak har i konsekvensutredningen valgt å se hele kommunen under ett. Inngrep i deler av en kommune kan ha konsekvenser for bruken av reindriftsarealer i resten av kommunen.

Kommuneplanen skal gjelde fram til 2019. Etter våre beregninger skal 2 900 dekar settes av til hytteområder i hele kommunen. Av dette utgjør hytter i innsigelsesområdene 650 dekar. Golfbanen alene utgjør 1127 dekar.

Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt har helårsbeiter i kommunen. I tillegg bruker de deler av Kåfjord kommune som vinterbeiteområde. De har hatt beiterettigheter i Sverige etter tidligere reinbeitekonvensjoner, men reinbeitedistriktet har ikke benyttet seg av denne muligheten som følge av at disse beiteområdene brukes allerede av svensk reindrift. En ny reinbeitekonvensjon er under utarbeidelse, og utfallet av dette arbeidet er uklart.

Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt består i dag av 6 siidaandeler med 20 personer. Øvre reintall er satt til 2000 rein.

Ved beregning av unnvikelseeffekter for hytter er det i utredningen brukt den tilnærmingen som Lie, Vistnes og Nellesmann har brukt tidligere. Det er flere forhold som har betydning for vurdering av hvilke effekter ulike inngrep har. Blant annet har størrelsen på hyttefelt, andre hyttefelt, terrengforhold, tamhetsgrad på flokken og andre fysiske inngrep slik betydning. Av den grunn vil det være vanskelig å ha enhetlige beregningsfaktorer når man skal beregne eksakt hvor store effektene vil bli.

For hytter har vi gått ut fra unnvikelseeffekter fra 0,5 km²/hytte for enkelt stående hytte til 0,3 km²/hytte for felt med 15 hytter. For større hyttefelt har vi gått ut fra et unnvikelsesområde på opptil 2,5 km fra feltet. For golfbane, industri- og crossområde er det i utredningen beregnet et unnvikelsesområde på 1,0 km.

I utredningen er lokale direkte effekter og regionale indirekte effekter vurdert. Det er de regionale effektene som har de største konsekvenser for reindriftnæringen. De totale regionale effektene anslås til rundt 27 000 dekar (27 km²). Disse betraktes som unnvikelsesområder. Det er områder som rein unngår p.g.a. kontinuerlige forstyrrelser. Det kan være ulike typer menneskelige aktiviteter, støy og fysiske anlegg som gjør at reinen reduserer sitt bruk av område for å unngå stress- og fryktsituasjoner.

Den vedtatte arealplanen, som kommunestyret vedtok i august 2007, vil gi negative effekter for reindriftsnæringen. Det dreier seg i hovedsak om hyttefelt i Skibotndalen, Røykeneselva, Kitdalen, Signaldalen og langs Storfjorden på Lyngenhavøya. I tillegg til dette er det planlagt en kraftlinje fra Balsfjord til Hammerfest som vil gå gjennom kommunen.

Konsekvensutredning for denne linja er satt i gang.

Innsigelsesområdene grenser til vårbeite, kalvingsområde og sommerbeite. Distriktet bruker også området til høstbeite og da spesielt i soppsesongen. Det største hyttefeltet griper dessuten inn i en drivingslei.

Når det gjelder konsekvenser for de enkelte innsigelsesområdene varierer disse etter typen inngrep. Det største hyttefeltet med 121 hytter (BH 25) vil ha meget stor negativ konsekvens. Brennfjell leir (BE 8), som allerede er bebygd av forsvaret i sin tid, vil gi stor negativ konsekvens. Et nytt campingområde i Brennfjellområdet (BE 8) som reindriftsnæringen ikke har vurdert i det hele, vil også ha stor negativ konsekvens.

Alle disse tre hytte-/campingområdene har stor verdi for reindriftsnæringen siden disse utgjør viktige vårbeiteområder og er i nærheten av kalvingsområder. Omfanget av inngrepene kan sies å være av stort omfang som følge av størrelsen og den forventede økte aktiviteten av disse inngrepene.

Crossbanen vil gi middels negativ konsekvens. For crossbanen vil det være mye motorstøy. Både golfbanen og industriområdet vil gi liten negativ konsekvens.

1 INNLEDNING

Kommunestyret i Storfjord kommune reviderte kommuneplanens arealdel på møte den 02.08.07. Som grunnlag for dette vedtaket hadde kommunen sendt ut forslag til arealdel på høring med høringsfrist 19.05.07. Kommuneplanens arealdel skal gjelde for perioden 2007 – 2019. Kommunen har definert mål for utviklingen i de ulike planområdene. Kommunen vil bl.a. ha økt vekst i alle deler av kommunen, fornuftig arealutnytting i sentrumsområdene, utbyggingsområder for hytter, å ta hensyn til reindriftsnæringen, bevare gode jord- og skogbruksarealer, sikre biologisk mangfold og sikre gode friluftsområder.

Arealdelen ble vedtatt med en del endringer og vilkår. Etter innsigelse fra områdestyret for reindrift i Troms vil kommunen ha utredet konsekvensene for reindriftsnæringen for de deler av arealdelen som ikke ble vedtatt av kommunestyret.

1.1 Mandat

I henhold til avtale med Storfjord kommune skal Asplan Viak foreta en konsekvensutredning av kommunens arealdel knyttet til de innsigelser reindriften har fremmet i saken. Reindriftens bruk av området skal kartlegges og beskrives. I oppdraget skal det også beskrives hvordan reinbeitedistriktet bruker områdene til både flyttevei og beite.

1.2 Metode

Kartmateriale som er utarbeidet av Reindriftsforvaltningen er brukt som grunnlag for konsekvensutredningen. Reindriftsutøvere i reinbeitedistrikt nr 24 Bassevuovdi/Helligskogen har gitt grundig dokumentasjon av reindriftens arealbruk i området. Planområdet er befart den 07.- 08.04.08. Første dag med kommunen og andre dag med reinbeitedistriktet og forvaltningen. Reindriftsagronom Sveinung Rundberg og rådgiver Kåre Åsmund Pedersen ved reindriftsforvaltningen i Troms har bistått med informasjon. Dessuten har medlemmer i reinbeitedistrikt nr 24 bidratt med verdifull informasjon om hvordan distriktet drifter og om arealutnyttelsen i kommunen og i nabokommunene.

Håndbok 140 Konsekvensanalyser (Statens vegvesen) er brukt som grunnlag for den metodiske tilnærmingen.

Områdestyrets vedtak i sak ST 35/07 utgjør et viktig utgangspunkt for utredningen. I det fremgår det at verken reinbeitedistrikt 19/32T Lakselvdalen/Lyngsdalen eller Könkämä sameby har hatt noen innvendinger mot arealplanen.

1.3 Utredningsområdet

Arealplanen har betydning for all reindrift i kommunen. Reinbeitedistriktene Bassevuovdi/Helligskogen og Lakselvdal/Lyngsdalen har reindrift i kommunen. Bassevuovdi/Helligskogen har helårsbeite i kommunen, og reinbeitedistrikt Lakselvdalen/Lyngsdalen har beite i deler av Storfjord kommune.

I tillegg er deler av Storfjord kommune en del av reinbeitekonvensjonsområde der bl.a. Könkämä sameby har etter den utgåtte reinbeitekonvensjonen rettigheter til sommerbeite i kommunen.

I denne utredning er hele kommunen definert som utredningsområde. Dette begrunnes med at inngrep i deler av en kommune, kan ha indirekte konsekvenser for bruken av reindriftsarealene i andre deler av kommunen. Det er lagt størst vekt på hyttebygging siden det er en av de store arealkrevende inngrepene i denne kommuneplanen. Planområdet defineres som områder i arealplanen reindriften har gitt innsigelser på. Tiltak defineres som de enkelte arealdisponeringene i arealplanen.

I planområdet er også BH 28 i Brennfjell tatt med. Det har sammenheng med at innsigelsesområdene og dette utgjør et sammenhengende areal og det er naturlig å se disse i sammenheng. Hovedfokus i utredningen blir imidlertid på de fem innsigelsesområdene.

2 KOMMUNEPLANENS AREALDEL

Storfjord kommune har utarbeidet en kommuneplan med en arealdel. Arealdelen har vært ute på offentlig høring med frist 19.05.07. Siste gjeldende arealplan er fra 1996 og den nye er en revisjon av denne. Det arbeidet ble satt i gang i 2001. Det har vært holdt flere møter deriblant med reindriftnæringen.

Kommunestyret behandlet arealdelen på møte den 02.08.07.

Kommunestyret vedtok bl.a. følgende:

"a: Krav om konsekvensutredning i forhold til reindriften for de områder som er påpekt av områdestyret aksepteres.

b: LH 10 og LH 17 utgår av arealplanen. Fortetting av BH 1 utgår.

c: Forslagene til arealbruk for BE 7, BE 8, BH 25, BI 4 og S3 opprettholdes som innstilt til kommunestyret."

I tekstdelen av planen går det fram at det finnes noen ledige boligtomter i de ulike boligfeltene. Kommunen legger opp til først en fortetting eller utvidelse av eksisterende boligfelt blant annet for å utnytte eksisterende investeringer i kommunaltekniske anlegg. Kommunen har også lagt ut nye boligfelt i de områder hvor det er behov for det. Ved revisjon av arealplanen har det vært et mål å sikre at Skibotndalen fra Rovvijohka til finske grensa ikke blir nedbygd av hensyn til bl.a. tilgjengeligheten til naturen.

Totalarealet i Storfjord kommune er 1538 km².

Det nye hyttearealet utgjør 2.119 dekar om alle hytteområdene blir realisert. Alle tiltak i arealplanen er arealberegnet, men i de foreslåtte hyttefeltene er det ikke alltid angitt hvor mange hytter som skal bygges i disse feltene. Totalt dreier det seg om et areal på 674 dekar som skal bebygges med hytter uten at det er angitt hvor mange hytter det dreier seg om. Ut av de tilfellene der antall hytter er angitt skal det bygges 339 hytter i Storfjord kommune fram til 2019. Det største hyttefeltet er på 121 hytter. Hyttene er planlagt bygd i Skibotndalen fra

sentrum til Brennfjellområdet, i Kitdalen, Signaldalen og langs begge sider av Storfjorden. De sistnevnte blir i hovedsak liggende på sjøsiden av veien.

I området BE7 Brennfjell er det foreslått etablert en golfbane. I første omgang 9-hulls, men med mulighet for utvidelse til 18-hulls bane. Arealet utgjør 1127 dekar.

I området BE 8 Brennfjell leir er det foreslått plass til caravanplasser, utleiehytter m.m. Området er det tidligere Brennfjell leir. Arealet utgjør 162 dekar. Det er i en mulighetsstudie anslått at det kan bygges 17 utleiehytter i dette området. Det er også utgangspunkt for denne konsekvensutredningen.

I området BH 25 Brennfjell – nord for E 8-veien er det foreslått lagt ut hyttetomter. Arealet utgjør 495 dekar.

I området BI 4 Lullesletta er det foreslått 211 dekar avsatt til et industriområde – særlig med tanke på nærhet til kraftstasjonen.

I området S3 er det foreslått en motorcrossbane i nærheten av et grustak. Det skal også kunne brukes til snøscootercross m.m. Området er flyttet nærmere mot elva etter innsigelse fra Fylkesmannen. Arealet utgjør 38 dekar. Opprinnelig motorcrossbane i Apaja er foreslått flyttet til dette området.

I følge kommunen skal det ikke være gitt dispensasjon fra arealplaner i Skibotnområdet.

2.1 Endringer i forhold til arealplanen av 1996

Områdestyret for Troms har fastslått at nedre del av Skibotndalen utgjør et viktig vårbeiteområde. Det samme området er et ettertraktet rekreasjonsområde, noe som tilsier at utviklingen i dette området må vies spesiell oppmerksomhet. Allerede i forbindelse med behandlingen av 1996-planen var det stor interesse for å bygge ut til bl.a. reiselivsformål. Områdestyret reiste innsigelser bl.a. mot hyttefelt i Čazajávri, hyttebygging på Helligskogen vandrehjem og fortetting av Halsebakkene hyttefelt.

Etter flere meklingsmøter kom reindriftsnæringen og kommunen fram til enighet om arealbruken. Men kommunestyret hadde en annen tolkning av meklingen, og Fylkesmannen i Troms innkalte Storfjord kommune, og områdestyret til megling etter anmodning fra reinbeitedistriktet, der reindriftsforvaltningen, og Fylkeskommunens plan- og næringsetat deltok under meklingen. Det ble oppnådd enighet mellom områdestyre og kommunen, men distriktet aksepterte ikke resultatet, men deres krav om ny mekling ble avvist av Miljøverndepartementet. Området BE 8 (Brennfjell leir) var i 1996 planen, båndlagt til forsvars formål. Etter at forsvaret la ned sin aktivitet i Skibotn har det vært flere forsøk på å etablere ulike reiselivsaktiviteter på dette området uten at det har lyktes.

Siden 1996 er det vedtatt i hvert fall 19 egengodkjente reguleringsplaner i hele kommunen for ulike formål.

Tabell 1 Oversikt over endringer av hytteområder i dekar fra 1996 til 2007

Betegnelse	1996	2007	Endring	Endring
Hytteområder i m ² , forslag før vedtak	2 319	2 119	-199	- 9 %
Korrigerede hytteområder i m ²	*1 434	2 119	+685	+ 48 %
Antall planlagte hytter – minimum		339		

* Tallet angir areal etter kommunestyrets behandling i 1996 (Hytteområdet i Helligskogen og området mellom Midterdalen og Norddalen ble ikke vedtatt).

Det er en markert økning i planlagte hytteområder fra 1996 til 2007. Økning utgjør 685 dekar fra 1996 til 2007 eller 48 %.

Kommunen har i andre sammenhenger også fremmet forslag til nye utbyggingsområder i Skibotndalen. Det dreier seg om flere hyttefelt både i dalen og på fjellet, vindmøllepark, turist/alpinanlegg og utvidelse av campingområder øverst i dalen. Disse er fjernet etter interne prosesser i kommunen med bl.a. reindriftsnæringen.

3 INNSIGELSENE FRA REINDRIFTSNÆRINGEN

Områdestyret for Troms reiste innsigelser på kommuneplanens arealdel på sitt møte 27.07.07

”Områdestyret reiser innsigelse mot planlagt arealdisponering i nedre del av Skibotndalen med hytteområde/golfbane ved Brennfjell (BE 7, BE 8 og BH 25), etablering av område for industri på Lullesletta (BI 4) og motorcrossbane i Skibotndalen (S 3). Den nedre del av Skibotndalen utgjør viktige vårbeiteområder og også som vinterbeite ved dårlige forhold til fjells. Innsigelsen er også begrunnet i at det før det tas stilling til lokalisering og omfang av en slik arealdisponering må det foretas mer utførlige konsekvensutredninger av tiltakene i forhold til reindriftsinteressene. Konsekvensvurderingene i tilknytning til det foreliggende utkastet er langt fra tilfredsstillende. Områdestyret ber om at en i konsekvensutredningen også ser på alternative lokaliseringer av hytteområder i nedre del av Skibotndalen.”

Områdestyret reiste også innsigelser mot tre andre områder:

- foreslåtte LNF-område der spredt fritidsbebyggelse er tillatt ved Cazzajavri (LH 10). Området brukes til høst/vårbeite for rein. Områdestyret reiste innsigelse ved forrige behandling av arealdelen, og forslaget blei da trukket.

- foreslått LNF-område for spredt fritidsbebyggelse ved Gappo (LH 17). Styret finner i likhet med det foreslåtte området ved Cazzajavri det som uakseptabelt at det legges opp til hyttebygging i høg fjellsområder.

- foreslåtte fortetting av hyttefeltet ved Halsebakken (BH 11). Hyttefeltet ligger område som utgjør kalvingsområde for rein. Det ble ved forrige behandling av arealdelen gjennom mekling godtatt bygging av 10 nye hytter i dette området, og styret kan ikke akseptere at en nå igjen vil tøye rammene som det den gang var enighet om.

Områdestyret påpekte i vedtaket at kommunen har utarbeidet planen uten forutgående varsel om vedtak om planprogram. I det planprogrammet ville behovet for en konsekvensutredning kunne ha vært avklart. Planer eller tiltak for både golfbaner med 9 hull eller mer og konkurranse- og øvingsbaner for motorkjøretøy skal konsekvensutredes dersom de kan få vesentlige virkninger for miljø, naturressurser eller samfunn. Slike planer skal konsekvensutredes dersom de kan komme i konflikt med reindriften arealbehov, jf § 4 i forskrift om konsekvensutredninger.

Kommunestyret valgte å trekke ut områdene LH 10, LH 17 og BH 11 ut av arealplanen etter innsigelser fra reindriftnæringen. Derfor omfatter denne konsekvensvurdering ikke disse tre områdene. I utredningen er imidlertid BH 28 i Brennfjellområdet tatt med i konsekvensutredningen. Dette skyldes at området er kommet inn underveis i arbeidet med arealplanen. Det antas at dette er grunnen til at områdestyret ikke har vurdert bruken av dette området. BH 28 utgjør 254 dekar.

4 BESKRIVELSE AV REINDRIFTEN

4.1 Historisk bruk

Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt har brukt Skibotområdet siden 1960. I 1997 ble Bassevuovdi/Helligskogen slått sammen med Falsnesfjell reinbeitedistrikt til helårsdistrikt. Helligskogen hadde etter reinbeitekonvensjonen av 09.02.1972 beiterett vinterstid i Norrbotten, Mauno, Jalkis Vuoskåive, Patsajäkel og Njuorajaure. Etter at konvensjonen opphørte å gjelde 01.05.2005 er denne retten uavklart. Distriktet har i liten grad brukt beiteretten de siste årene fordi arealene på svensk side har vært beitet før Helligskogen har anledning til å gjøre det.

Svenske samebyer hadde etter reinbeitekonvensjonen av 09.02.1972 beiterett i konvensjonsområdet Tamok-Rosta. Etter at konvensjonen opphørte er beiterettighetene for svenske samebyer videreført i egen lov av 17.06.2005 og forskrift fra Landbruks- og matdepartementet av 21.06.2005.

Et påbegynt arbeid i april 1997 om ny distriktsinndeling i Troms er lagt på is i påvente av en ny reinbeitekonvensjon.

4.2 Nåværende bruk og situasjonen i reindriftnæringen i kommunen

Reinbeitedistriktet 24 Basevuovdi/Helligskogen består i dag av 6 siidaandeler med 20 personer. Distriktet har helårs beite i kommunen, og enkelte områder nord for Helligskogen leir, brukes i alle fire årstidene.

Ved fastsetting av øvre reintall for de ulike distriktene angis også arealstørrelsen. Ut fra disse dataene er det mulig å beregne høyeste reintetthet. I tabellen nedenfor er det satt opp en sammenligning med nabo-distrikter, som er sommerbeitedistrikter til forskjell fra Bassevuovdi/Helligskogen som er helårsdistrikt.

Tabell 2 Høyeste reintall og andel beitetyper (Reindrifftsforvaltningen 2001 og Ressursregnskap 2008)

	Høyeste reintall i vårflokk	Høyeste reitetthet, rein/km ²	Areal km ²	Impediment	Lavprod. areal	Høyprod. areal
24 – Bassevuovdi/Helligskogen*	2000	1,4	1418	-	-	-
33 T – Ittunjárga	900	1,5	614	46 %	20 %	34 %
19/32 T Ivguláhku	1500	1,7	873	41 %	18 %	41 %
37 – Skárfvággi	1400	3,2	445	34 %	42 %	24 %

*Reinbeitekommissjonen av 1997 referer til NORUTs undersøkelse fra 1995 der NORUT som viser at impediment utgjør 25 % av arealet i konvensjonsområdet innen Helligskogen reinbeitedistrikt

Øvre reintall for Bassevuovdi/Helligskogen er satt til 2000. Arealet for dette distriktet utgjør 1418 km². For distrikt Bassevuovdi/Helligskogen er høyest reitetthet beregnet til 1,4 rein/km². Dette tallet angir imidlertid bruttoareal og må betraktes som et gjennomsnitt for distriktets areal der impediment også er iberegnet. Når man tar i betraktning at arealet i Skibotndalen utgjør vårbeite og tidlig bart for sne, så er det naturlig å beregne en høyere tetthet for akkurat dette område. Det er nærliggende å anta at nabo-distriktet Skárfvággi har de samme beiteforholdene som Skibotnområdet. Ved å ha et spenn på reitettheten mellom 1,4 og 3,2 rein/km² vil det kunne fange opp de variasjonene i kvaliteten på beitet som er innsigelsesområdene i Skibotndalen.

Reinbeitedistriktet 19/32 T Lakselvdalen/Lyngsdalen (Ivguláhku) fra Vest-Finnmark reinbeiteområde har sommerbeite i kommunen. Distriktet, som også strekker seg inn i Tromsø, Lyngen og Balsfjord kommuner, utgjør 873 km². Det er satt et øvre reintall på 1500 rein. Distriktet består av 5 siidaandeler og pr. 31.07.07 var det 1489 rein i distriktet. Deler av dette området i Storfjord kommune inngår i landskapsvernområdet for Lyngen.

Tabell 3 Produktivitetsdata for distrikt 24 Basevuovdi/Helligskogen for driftsårene 1999-2007. Gjennomsnittstall for Troms er vist i parentes. Kilde: Ressursregnskap for reindriftsnæringen 1999-2008

Bassevuovdi/Helligskogen	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
Reintall pr 31. mars	1 458	1 523	1 617	1 731	1 801	1 840	1 840	1 894
Produktivitet, kg/livrein ¹			3,6 (6,1)	3,5 (7,6)	3,1 (6,1)	4,6 (6,9)	3,0 (5,9)	6,9 (8,2)
Slakteuttak, kg/livrein			2,4 (3,6)	3,1 (3,9)	6,0 (4,5)	4,4 (4,7)	3,0 (5,9)	6,6 (6,1)
Slaktekvantum, kg			3684	4958	2682	7984	5612	12106
Slakteuttak, % ²			5 (11)	7 (11)	5 (11)	14 (15)	10 (17)	17 (18)
Slaktevekter kalv, kg	23,7 (22,7)	- (22,9)	- (21,5)	- (25,2)	- (22,6)	21,1 (22,4)	22,1 (22,7)	21,4 (22,3)
Merkede kalver, % ³			71 (67)	69 (66)	69 (65)	77 (67)	77 (61)	77 (69)
Kalver etter tap, % ³			57 (49)	49 (47)	51 (50)	57 (53)	52 (46)	58 (54)
Tap av kalv, % ⁴			27 (41)	37 (46)	26 (23)	26 (22)	31 (25)	29 (43)
Total tap, % ⁵			26 (24)	24 (25)	23 (16)	20 (15)	23 (18)	19 (23)

1. Slakteuttak og reintallsending omregnet til kg per rein i vårflokk
2. i % av vårflokk
3. i % av antall simler i vårflokk
4. i % av fødte kalver fram til 2002/03, deretter i % av merkede kalver
5. i % av antall dyr ved driftsårets start

Grunnlagsmaterialet for Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt er noe mangelfullt, og av den grunn må man være forsiktig med trekke bastante konklusjoner. Reintallet har gått noe opp i løpet av det siste 10-året. Det gjennomsnittlige slakteuttaket for årene 2001-2007 er 6171 kg med variasjon fra 3684 kg til 12106 kg. Produktiviteten har vært langt lavere i Helligskogen enn gjennomsnittet for Troms. Det har skjedd en liten forbedring i 2006/07. Fram til 2001 hadde det vært lav produktivitet i reindrifta generelt. Fra 2001/02 steg produksjonen i alle reinbeiteområder. I følge Ressursregnskap for reindriftsnæringen har det i Troms reinbeiteområde generelt vært positiv utvikling i produksjonen siden 2000/01. Sammenlignet med andre reinbeiteområder har Troms fortsatt høye tap og lav produktivitet. De høye tapene tilskrives i hovedsak til rovdyr og den generelt vanskelige vinterbeitesesongen i Troms.

Når det gjelder den økonomiske utviklingen i Troms karakteriseres økonomien i reindriften i Troms som fortsatt svak (Totalregnskap for reindriftsnæringen, 2007).

Totalproduksjon av reinkjøtt pr arealenhet var i 2006/07 på 4,9 kg/km² i Troms og 13,4 kg/km² i landet. Bakgrunnen til denne store forskjellen er at det i Troms er brattere topografi og vanskeligere vinterbeiter, kombinert med store rovdyr tap gjennom mange år. I tillegg brukes indre deler av Troms som sommerbeite for et stort antall svensk rein

(Ressursregnskap for reindrift 2006/07). Alle disse forholdene gjør at totalproduksjonen i Troms er underestimert i forhold til resten av landet.

Svenske reinsamebyer kan bruke konvensjonsområder slik det går fram nedenfor.

4.2.2 Tidlig vårbeite og kalvingsområder

Det tidlige vårbeite der det også skjer kalving, er i hovedsak på østsiden av Skibotndalen. Kalvingsområdene for Helligskogen er i Liigevuopmi, under Ádjet, i Halsebakkene og i Rieppiområdet.

Reinbeitedistriktet Lakselvdalen/Lyngsdalen har kalvingsområder på Lyngen-halvøya i Storfjord kommune og i Tromsø kommune.

4.2.3 Vårbeite

Bassevuovdi/Helligskogen har for øvrig vårbeite på begge sider av Skibotndalen, Rieppi, Didno øst for Gálgojavri og Nordnes/Falsnesområdene. BH 25 og BH 28 ligger i vårbeiteområde. Det samme gjør både BE 7 og BE 8 selv om reindrifskartene ikke viser dette. Området i nærheten av S 3 (motorcrossbanen) brukes som vårbeite.

4.2.4 Sommerbeite

Bassevuovdi/Helligskogen har sommerbeite på østsiden av Skibotndalen, fra Nordnesområdet og til Dindnoaivi, og på vestsiden av Skibotndalen i områdene mellom Rihpojavi og Govdajávri og nordover. Det overlapper noe med vårbeitet. Sommerbeitet er noen ganger lenger opp i lia enn vårbeitet.

Reinbeitedistriktet Lakselvdalen/Lyngsdalen bruker området Lyngenhavøya i Storfjord kommune til sommerbeite. Beitetida er satt til 01.03 – 31.12.

4.2.5 Høstbeite

Bassevuovdi /Helligskogen har høstbeite på begge sider av Skibotndalen der tilgangen på sopp i stor grad avgjør beiteområdet. Høstbeite er i hovedsak i den sørlige delen av kommunen, som overlapper noe med sommerbeitet. Andre høstbeiteområder ligger i Breidalen, Govdajávri, Márkkos, Bárrás og Sárgiområdet.

I Storfjord kommune bruker Reinbeitedistriktet Lakselvdalen/Lyngsdalen områdene Signaldalen, Mortensdalen, Bárrásdalen og Stordalen som høstbeite.

4.2.6 Vinterbeite

På førjulsvinteren bruker reinbeitesdistrikt Bassevuovdi /Helligskogen de sørligste delene av kommunen mot riksgrensa Finland/Sverige. Manddalen og sørvestligste deler av Kåfjord kommune nyttes også vinterstid, som reinbeitedistrikt Skárfvággi bruker sommerstid. Bassevuovdi/Helligskogen har beiterett i Skárfvággi i tiden 16.10-15.04 med 2000 rein. Dessuten brukes Didno, Sárgi og begge sider av Skibotndalen som vinterbeite. I følge den norsk-svenske reinbeitekommissjonen (mai 2001) mangler Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt stabile vinterbeiter innen sine områder.

Könkämä reinbeitedistrikt har nedslitte sommerbeiter i Sverige og flytter av den grunn tidlig til de norske vinterbeitene ved grensen om våren.

4.2.7 Konvensjonsområde

Svenske reinsamer kan bruke konvensjonsområdet Tamok-Rosta i perioden 01.05. – 14.09. slik det fremgår av Reinbeitekonvensjonen av 09.02.1972. Området i Storfjord kommune strekker seg fra Treriksrøysa ved Goldajávri, Breiddalen til Govdajávri, østbredden av Govdajávri til vatnets nordligste bukt, derfra en rett linje til Langvatnets vestligste bukt, derfra en rett linje i vestlig retning til Midterdalen, denne dal og Kitdalen til Storfjorden, denne fjord til utløpet av Signaldalselva, denne elv til samløpet med Balsfjordelva, og videre inn i Balsfjord kommune.

4.3 Særlig sårbare områder eller særverdiområder

Det er utarbeidet driftsplan for Helligskogen reinbeitedistrikt i 2000 som angir viktige områder for distriktet. Ut fra kartmateriale fra Reindriftsforvaltningen er det mulig å peke ut områder som er særlig verdifulle for reindriftnæringen.

Kalvingsområder

I kalvingstida trekker reinen til sine tradisjonelle kalvingsområder. De foreslåtte arealene vil ikke gjøre fysiske inngrep i kalvingslandet, men vil ha en negativ regional effekt for områdene rundt. Det kan redusere bruken av kalvingsområdet, og dermed redusere områdets verdi betraktelig. Redusert bruk av kalvingsområdet kan føre til at reintallet må settes ned og dermed vil produksjonen reduseres. Det å skaffe nye kalvingsområder er lite realistisk i og med at det ikke er mange områder som er egnet til kalving.

Skillegjerder

Det finnes flere gjerder i kommunen. Det er særlig slaktegjerder og samlegjerder som er verdifulle i og med disse gjerdene ofte er plassert i områder som er tilpasset reindriftnæringens behov. Beliggenheten og topografien er ofte avgjørende for plasseringen av slike anlegg.

Ved Gálggojávri brukes slaktegjerdet når reinen skal transporteres til slakteri. Transporten skjer med bil.

Parringsområder

I Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt skjer det parring i de sørøstlige delene av kommunen.

Flyttleier og trekkveier

Flyttlei er gitt en særskilt beskyttelse i Reindriftingslovens § 22:

”Reindriftingsutøvere har adgang til fritt og uhindret å drive og forflytte rein i de deler av reinbeiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes og adgang til flytting med rein etter tradisjonelle flyttleier. Med til flyttlei regnes også faste inn- og avlastingsplasser for transport av reinen.

Reindriftings flyttleier må ikke stenges, men Kongen kan samtykke i omlegging av flyttlei og i åpning av nye flyttleier når berettigede interesser gir grunn til det. ”

Området BE 25 (23) på Gálgo er foreslått brukt som ervervsområde i sammenheng med rasteplass, salgsboder og informasjon om riksgrensa. Det er en flyttlei som går over veien i dette området. Flyttleien går til slaktegjerdet på vestsiden av E 8. Denne flyttleien omfattes av den beskyttelsen som Reindriftingslovens § 22 gir.

Deler av Reinbeitedistriktet Lyngdal (Gaup-familien) flytter gjennom Storfjord kommune ved Gálggojávri, langs svenskegrensen til Goldavuopmi, ned Kitdalen og ved Oteren. Disse flyttleiene omfattes også av Reindriftingslovens § 22.

Det er naturlige trekkveier over Skibotndalen. Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt har trekkveier fra Oldebakken til Gálggojávri, mellom Gálggojávri og Sárgi, ved Govdajávri og Bárras-Breidalsområdet. Trekkveiene er naturlige passasjer hvor reinen trekker mellom de forskjellige beiteområdene i området. Dersom trekket hindres vil reinen ikke komme seg på nye beiter på naturlig måte og beiteområder vil i verste fall kunne bli utilgjengelige for reinen.

Det er to drivingsleier som starter fra Rovvejávri. Den ene går over Skibotndalen og til Rihpojávri. Den andre følger dalføret nedover mot Stolpefjellet ved Brennfjell.

4.4 Fremtidig bruk

Reinbeitedistriktet Bassevuovdi/Helligskogen er avhengig av at andre reindriftingsutøvere (fra Kautokeino og fra Sverige) bruker beiteområdene i distriktet på en bærekraftig måte. Om det skjer sterk nedbeiting av andre reindriftingsinteresser så vil det ha konsekvenser for Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt – det gjelder spesielt i vinterbeiteområder og i konvensjonsområdet.

Det er opprettet en forhandlingsgruppe som skal forhandle fram en ny reinbeitekonvensjon for Sverige og Norge. Begge landene har fire medlemmer hver. Arbeidet er ikke slutført, men i følge medlemmer i forhandlingsgrunnlaget ville det tidligst kunne presenteres for Regjeringen våren 2008. I følge våre opplysninger foreligger det fortsatt ikke. Resultatet av dette arbeidet vil ha betydning for arealbruken i Storfjord kommune. Som følge av overbeiting av sommerbeiter på svensk side der er det lite attraktivt for Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt å bruke de to tiltenkte konvensjonsområdene på svensk side.

5 INNGREP I DISTRIKTET

5.1 Gjennomførte inngrep

5.1.1 Forsvarets bruk av området

Forsvaret har lagt ned militærleirene i Skibotndalen (Brennfjell og Helligskogen) i 1994. Anleggene; bygninger, veier og gjerder står fortsatt intakte og brukes av andre interesser i større eller mindre grad. Som følge av denne nedleggelsen er forbudsområdene både i leirene og rundt leirene foreslått opphevet i arealplanen.

5.1.2 Båndlegging etter lov om naturvern

Det er etablert fire vernområder; Lyngsalpan landskapsvernområde, Røykeneselva- og Lullefjellet og Skibotndelta naturreservat. Lullefjell naturreservat er i Brennfjellområdet og er på 5653 da. Reservatet består bl.a. av kalkfurskog og flere orkidéarter. Røykeneselva naturreservat ligger nord for Skibotn sentrum, og er på 6200 da. Området har bl.a. kystnær furskog.

5.1.3 Vassdragsutbygginger og anleggsveier

Det er foretatt flere kraftutbygginger med oppdemning i Skibotndalen, her nevnes Guolášjávri, Galgujávri, Lávkejávri og Rieppi Reguleringen har gjort isen usikker på Lávkejohka. Det har ført til at trekkveier for rein er blitt sperret. Anleggsveier gjør det lettere for rypejegere og andre brukere av utmarka å ta seg inn i viktige parringsområder for rein. Anleggsveien til Čazajávri har gitt negative virkninger på trekkveien som er i det samme området. Anleggsveien er stengt for ordinær trafikk. Det er stor interesse for å bygge hytter i tilknytning til den.

5.1.4 Nedlagt vei ved Gálggojávri

En gammel vei fra E 8 til Gálggojávri brukes både som parkering og camping. Verken vegvesenet eller andre vedkjenner seg ansvaret for denne veien.

5.1.5 Camping

Det er flere områder for camping i Skibotndalen. Campingplassen ved Stortippen/Perskogen er bruken regulert iht avtale med reinbeitedistriktet. I grustaket kan camping finne sted i perioden 15.2-05.05 og ved stortippen fra fredag en uke før palmesøndag til mandag en uke etter påske. Innspill om utvidelse er skrinlagt. Det er i dag etablert midlertidig camping ved den nedlagte militærleiren i Brennfjell.

5.1.6 Hyttebygging

Det finnes allerede flere hyttefelt som er i nærheten av reinbeiteområder. I Halsebakkene er det regulert hyttefelt for 30 hytter. Det har ført til inngrep i viktige vårbeite- og kalvingsområder.

Erfaring fra andre kommuner og undersøkelser gjort av Lie, Vistnes og Nellemann (2006) viser at en rekke dispensasjonssaker fra arealplaner blir innvilget enten ved at reindriftens organer ikke får saken ut på høring eller at reindriftens uttalelser ikke blir tatt hensyn til. Lie, Vistnes og Nellemann konkluderer med at en tredjedel av hyttene bygges i strid med gjeldende kommuneplan. Kun 7 % av dispensasjonsvedtakene som kommunene gjør i saker om fritidsboliger blir stoppet som følge av motstand fra reindriftens organer. Det foreligger ingen oversikt over hvor mange slike dispensasjonssaker det er i Storfjord kommune.

5.1.7 Scooterløyper

Scooterløypene er i all hovedsak lokalisert på vestsiden av Skibotndalen etter krav fra reindriften. Løyper på østsiden ble i denne sammenheng redusert i omfang. Fylkesmannen har godkjente scooterløyper i kommunen. Mortendalsløypa som starter ved Lyngskroa. Bårråsløypa som starter ved Rognli, Kitdalsløypa, sammenbindingsløypa og skibotnløypa. Skibotnløypa går gjennom vinter- og vårbeiter i Skibotndalen til finskegrensa. Skibotnløypa kan stenges på ettervinteren/våren når beiteforholdene krever det.

Scooterkjøring og annen ferdsel på vinter- og vårbeite og kalvingsområder kan føre til uheldige konsekvenser for reindriftnæringen. Simlene er vare for forstyrrelser om våren både før, under og etter kalvingen. For å sikre at kalven ikke skilles fra simla og at flokken kan være samlet i kalvingsområde må det ikke være forstyrrende aktiviteter i det området.

5.1.8 Ikke-fysiske inngrep

Et annet forhold som ikke har med utbygginger eller fysiske inngrep å gjøre, er den økende rovviltbestanden som fører til økt merarbeid for reindriftnæringen og dårligere økonomi. Dette forholdet må tas med i denne konsekvensutredningen siden rovvilttapene har betydning for arealbruken. Rovviltet kan både skremme og fortrenge rein fra de tradisjonelle reinbeiteområder til områder som reinen vanligvis ikke bruker. Økende rovviltbestand er av den grunn med på å begrense bruken av reinbeiteområder. Ved rovdyrangrep og ettervirkninger av slike angrep er det viktig å ha reservearealer som reinen kan bruke og

flykte til. I Skibotnområdet er rovvilt et økende problem. Det er imidlertid vanskelig å anslå hvor store de negative effektene er for reindriftsnæringen i Skibotnområdet.

5.2 Planlagte inngrep

5.2.1 Kommuneplanen 2007

Den delen av arealplanen som er vedtatt av kommunestyret vil gjelde fram til 2019. En rekke av de framtidige arealomdisponeringene og spesielt hyttefelt vil ha direkte konsekvenser for reindriftsnæringen i hele kommunen. Et nytt hytteområde BH 26 der det er planlagt 18 hytter er like i nærheten av kalvingsområdet i Liigevuopmi (Røykeneselva). Det samme gjelder erverv BE 1 som er i det samme området.

Det er planlagt flere hytteområder i øvre delen av Signaldalen som berører reindriftsinteresser. BE 28 skal bebygges med 4 nye hytter. I BH 29 skal det planlagt 32 nye hytter og BH 30 med 4 nye hytter. På Parrasmoen er det planlagt 6 nye hytter og det samme i BH 32. I LH 13 skal det bygges 2 hytter. Det er dessuten planlagt to hyttefelt lenger ned i Signaldalen – LH 11 og LH 25 hver med 3 hytter.

I øvre deler av Kitdalen er det også planer om nytt hyttefelt. I BH 40 er det planlagt 23 hytter. 2 hytter skal bygges på LH 5.

BE 25 Galgo er omtalt ovenfor, og kan skape problemer for driving av rein til samle-/slaktegjerdet som ligger på sørsiden av E8.

Nytt hytteområde BH 14 som ligger sør for Skibotnbrua er utenfor vårbeiteområdet – der er det planlagt 25 hytter. Hytteområdet BH 28 ligger i Brennfjell og er omtalt ovenfor. (I Brennfjell leir er det anslått 17 utleiehytter i en mulighetsstudie).

Det er dessuten planlagt flere hyttefelt på nordsiden av Storfjorden som vil kunne komme i berøring med reindriften på Lyngenthalvøya.

Ved å holde utenom de 121 hyttene i Brennfjellområdet vil det likevel kunne bli bygget minst 218 hytter fram til 2019. I tillegg kommer 7 hyttefelt hvor det ikke er oppgitt antall hytter. Det arealet utgjør 688 dekar. Den vedtatte arealplanen fra 02.08.07 vil føre til atskillige inngrep i reinbeiteområder.

5.2.2 Minikraftverk

Troms Kraft Nett AS (2007) viser til at det i Storfjord kommune er 13 kjente planer for utbygging av elvekraftverk – det dreier seg om småkraftverk mellom 2 og 6 MW. Storfjord kommune har satt i gang et utredningsarbeid for å utrede mulighetene for utbygging av småkraft. Dette gjøres i form av en kommunedelplan. Etter det vi er kjent med vil forslag foreligge før sommeren 2008.

5.2.3 Andre planer og tiltak

I en mulighetsstudie for Skibotndalen utført av Statsskog er det foreslått flere tiltak som har betydning for arealbruken i området. I studiet går det fram at den generelle etterspørselen etter gode hytteprosjekter er kraftig stigende i Tromsø. Skibotndalen er et ettertraktet sted for hyttebygging p.g.a. beliggenheten, det stabile klimaet og tidlig tining av sne.

Statnett planlegger å anlegge en kraftledning fra Balsfjord til Hammerfest. Den skal føres gjennom Balsfjordeidet. Fra Oteren til like før Skibotndalen skal den gå parallelt med eksisterende linje oppetter Kitdalen. Deretter skal den tvers over Skibotndalen etter to alternativer enten ved Lappgropa eller Halsebakken. Så til Akšogaikunvárri og til Moskkugáisi hvor det igjen er foreslått to alternativer over Káfjordalen. Det er igangsatt en konsekvensutredning og antas å være ferdig i løpet av 2008. I følge Statnett skal anleggsarbeidet påbegynnes i 2011 og avsluttes i 2013. I følge kommunen er det ikke planlagt nye bygg i Storfjord kommune i forbindelse med kraftledningen.

I følge kommunen har Statens vegvesen planer om å legge om et vegkryss på E6 i Skibotnområdet.

6 KONSEKVENSER AV PLANLAGTE TILTAK

Det som er spesielt arealkrevende er hytteområder som fører til menneskelige aktiviteter i utmark. Av den grunn vies hytteområder spesiell oppmerksomhet i denne utredningen.

Klassifiseringen er gjort i henhold til Vistnes, Nellemann og Strøm-Bull (2004).

Konsekvensene er delt opp i lokale effekter, regionale effekter og kumulative effekter.

Metoden har sine svakheter ved at de regionale og kumulative effektene er vanskelige å beregne eksakt. Det vil variere etter beliggenhet i forhold tidligere inngrep, typen inngrep, reintetthet, alternative områder som reinen kan søke til etter et eventuelt inngrep. Egenskaper ved reinen og reinen som et flokkdyr har også betydning for i hvor stor grad reinen unnviker slike områder. Tamhetsgraden i en flokk avgjør ofte om reinen skyr inngrepsområder.

6.1 Lokale effekter

De direkte effekter kan være det fysiske tapet av beiteland så som hytter og andre bygninger, veibygging, industribygg etc. I følge Vistnes, Nellemann og Strøm Bull (2004) er det fysiske tapet i de aller fleste tilfeller svært begrenset, men når det gjelder regionale effekter har det langt mer å si.

Andre lokale effekter kan være forstyrrelser av enkelt rein nær inngrep. Rein kan bli stressa. Adferden kan endres etter forstyrrelser ved at den blir redd eller flykter fra området.

Motorcrossbanen (S 3) vil ha støyende effekt i den tida den er i bruk. Planområde er et lite begrenset areal som i all hovedsak grenser til et grustak. Selve arealet utgjør lite og isolert

sett vurderes omfanget som lite negativt, men i og med at reindriften bruker omkringliggende område som vårbeite for rein og trekkvei er området av stor verdi for reindriftnæringen.

Anleggsfasen vil i mange tilfeller være av kortvarig karakter avhengig av størrelsen av tiltaket. Slike tiltak vil ha kortsiktig negativ effekt. Det kan være sprengningsarbeid, gravemaskinarbeid eller annen støyende byggevirksomhet. Slike aktiviteter er spesielt uheldige i kalvingsperioden da simlene er sårbare for forstyrrelser. Kondisjonen kan også være dårlig da reinen sjelden klarer å vedlikeholde energibalansen vinteren i gjennom. Vårbeite med mye grønnbeite er av den grunn av særlig verdi spesielt for simler med kalv. I Skibotndalen er det få alternative beiter som er egnet som vårbeite.

I følge arealdelen skal det etableres golfbane, hytter, caravanplasser m.m. i Brennfjellområdet (BE 7 og BE 8). Området BE 7 er i vårbeiteområdet. På samme måte som BH 25 og BH 28 gjør det. Anlegg av hytter vil legge fysisk beslag på disse beiteområdene. Golfbane er arealkrevende, og vil fysisk legge beslag på 1127 dekar. Det er også en trekkvei mot elva og Ruhtovárri.

Skibotndalen er et viktig område for reindriftnæringen. Det er store interesser for å bygge ut dette området. I arealplanen er det foreslått å anlegge et komposteringsanlegg ved Ruhtovárri i Skibotndalen. Anlegget skal være i området mellom Olderbakken og Brennfjell. Det vil bli anlagt i et vårbeiteområde og vil fysisk legge beslag på reinbeiteareal.

6.2 Regionale effekter

Kontinuerlige forstyrrelser i reinbeite kan føre til at reinen unngår disse områder for lengre tid. Reinen reduserer bruken av området nær inngrep for å unngå stress- og fryktsituasjoner. Vi snakker da om unnvikelseeffekter.

Vistnes, Nellemann og Strøm Bull har vist at det var lite tamrein innen 4 km fra inngrep i forbindelse med hyttefelt, vei og kraftlinje, og at tettheten av rein økte med avstanden til inngrepene. Antall rein pr km² ble redusert til tredjeparten nærmere enn 4 km fra inngrepsområdene i forhold til antall rein mellom 4 og 8 km. I følge de samme forfatterne er det særlig simler med kalv som reduserer sin bruk av areal ved hyttefelt.

Ei enkel hytte i seg sjøl gjør ikke stor skade, men det er aktivitetene i tilknytning til dette som har negative effekter. Det gjelder veiutløsning, gjerdeanlegg, menneskelig aktivitet i fra hytta, rekreasjonsturer både til fots, ski og scooter. I tillegg kan løshunder forekomme.

I verste fall kan resultatet bli at reinen presses til områder der det allerede finnes rein eller at den må beite i høyereliggende områder som ikke er snøbart og som egentlig er planlagt brukt som sommerbeite. Sannsynligheten for at slike regionale effekter vil oppstå er stor i Skibotndalen da det er et typisk vårbeiteområde.

6.3 Kumulative effekter

Kumulative effekter av utbygging er de samlede langvarige effektene av utbygging (Vistnes, Nellemann og Strøm Bull, 2004). Reduksjon i reinbeiteareal, langvarig unnvikelse og andre

forhold som gjør at reinen ikke bruker områder kan føre til mer nedbeiting i andre områder. Nedbeiting fører til lavere levende vekter på simler og annen rein. Drektighetsprosenten har direkte sammenheng med levende vekt på simler. Dyr i dårligere kondisjon om høsten gjør at reinen er mer utsatt for tap og utmattelse ved låste beiter vinterstid. Rovdyr tar ofte de svakeste så som rein med lav vekt og rein som er i dårlig hold. Simler i dårlig kondisjon har større kalvetap både før og etter kalving enn dyr med god kondisjon.

Om Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt må bruke andre sesongbeiter som erstatning for tapte vår- og sommerbeiter vil det føre til sterkere nedbeiting på høst- og vinterbeiter med slike effekter som beskrevet ovenfor. Det kan gå utover produksjonen og dermed dårligere inntjening i reindriften. En slik beiting vil ikke være bærekraftig bruk av reinbeiter.

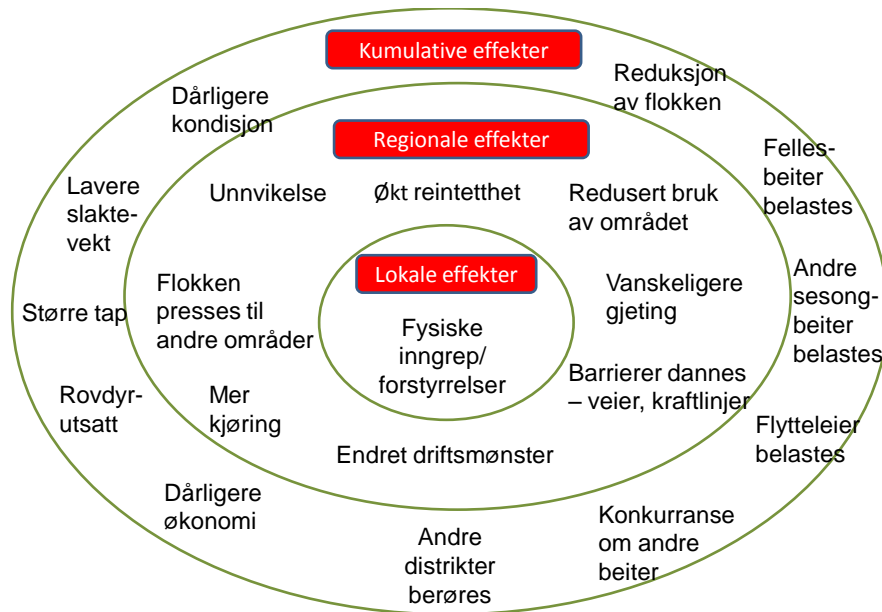
I kommunen er det flere reinbeitedistrikt som bruker de samme beitene (spesielt høstbeitene) som Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt gjør. Under høstflyttingen må distrikt Lakselvdalen/ Lyngsdalen 19/32 vente til andre distrikter har flyttet til vinterbeitene i Vest-Finnmark gjennom distrikt 30 A Oarjjabealli (vestre sone). I påvente av dette hender det at rein fra dette distriktet må beite på de områder som brukes både av Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt og svenske samebyer. Denne kørdning går ut over beitene i Storfjord kommune. Det vil ofte være vanskelig å beregne hva slike kumulative effekter koster reindriftsnæringen.

Reduksjon av beiteområder i Skibotndalen vil også kunne føre til større konkurranse om beiteområder med Skarfvággi, Könkämä og Lakselvdalen/ Lyngsdalen reineiere selv om beitingen skjer til ulik tid.

6.4 Sammenstilling av effekter for reindriftsnæringen

For å vise hvilke effekter innsigelsesområdene kan ha for reindriftsnæringen er de direkte arealtapene og de regionale effektene vurdert. Det å beregne de kumulative effektene er ikke tatt med i denne utredningen siden det er så mange usikkerhetsmomenter om disse skulle inkluderes. Det vil dessuten være en omstendelig oppgave.

For å anskueliggjøre hvilke konsekvenser de ulike inngrep medfører kan dette illustreres på følgende måte:

Figur 1 Konsekvenser av inngrep i reindriftsområder

Lie, Vistnes og Nellemann (2006) har benyttet to beregningsfaktorer for unnvikelseeffekter (regionale effekter). Utenfor et gjennomsnittshyttefelt på 15 hytter har de beregnet et gjennomsnittlig beitetap på 0,3 km² pr. hytte. Der det er enkeltstående hytter er beitetapet anslått til 0,5 km² pr. hytte. De samme forfatterne har anslått at reinen vil unnvike et område på 2,0 – 2,5 km fra et hyttefelt. Lie, Vistnes og Nellemann har tatt hensyn til at i de tilfeller der det er flere hytter i ett område eller flere hyttefelt eller at hyttefelt avgrenses av veier eller liknende, gjøres det fratrukk for dette.

I denne utredningen har vi gått ut fra en nøyaktigere inndeling. Dessuten må det ved større hyttefelt tas med i vurderingen at ved en tettere konsentrasjon av hytter vil unnvikelseeffektene pr hytte reduseres. Dette knyttes til at flere mennesker bruker de samme områdene utenfor hyttefeltet, og at det er sjeldent at alle hytteeiere bruker hytta samtidig. Ved slike større hyttefelt må det foretas en skjønsmessig vurdering. Det er gått ut fra i hyttefelt der det er flere enn 15 hytter vil reinen forlate område som er nærmere hyttefelt enn 1,8 - 2,5 km. Ved beregning av areal har vi gått ut fra yttergrensene for influensområdene. Ved en slik parallellberegning er både de lokale (innsigelsesområdene) og de regionale effektene tatt med i arealene. Unnvikelsesområdet dekker dermed både det fysiske inngrepet og de regionale effektene.

I tabell 4 og 5 er det forsøkt belyst hvordan unnvikelsesområdet vil øke med økende antall hytter. Det må vises forsiktighet med å lage en matematisk formel for hvordan disse effektene vil ha i forhold til arealtap – i dette tilfellet er det gjort for å vise tendensen ved økende antall hytter. Ved større hyttefelt enn 15 hytter vil beregning av tapene bli enda mer usikre enn for felt under 15 hytter. I tillegg har størrelsen på hyttefelt betydning for hvor stort unnvikelsesområdet kan bli.

Tabell 4 Regionale tap for mindre hytteområder

Ant. hytter	Areal tap, km ² /hytte	Totalt areal tap, km ²
1	0,50	0,50
2	0,49	0,97
3	0,47	1,41
4	0,46	1,83
5	0,44	2,21
6	0,43	2,57
7	0,41	2,89
8	0,40	3,19
9	0,38	3,46
10	0,37	3,70
11	0,36	3,91
12	0,34	4,09
13	0,33	4,24
14	0,31	4,36
15	0,30	4,46

Tabell 5 Regionale tap for større hytteområder

Antall hytter	Areal tap
16 - 30 hytter	1,8 km fra hyttefelt
31 - 50 hytter	2,0 km fra hyttefelt
over 50 hytter	2,5 km fra hyttefelt

Fordi fjellet på vestsiden av Skibotnelva danner en barriere for reinbeiting og at veier, campingplass og Brennfjell leir vanskeliggjør full utnyttelse av området, har vi forutsatt at 30 % av det omkringliggende areal ikke nyttes i dag til reinbeiting.

På grunnlag av den forskning som er gjort på arealinngrep i hytteområder og konsekvensutredninger som er utført der reindrift er involvert bl.a. kraftlinjer og vindmøller, har vi anslått unnvikelsesområde for golfbane, crossbane og industriområde til 1 km. Det knyttes stor usikkerhet til denne avstanden.

Aktivitetene på golfbanen i seg sjøl vil ikke være særlig støyende, men ved klipping av gress, som ventelig må foregå hver dag eller annen hver dag i vekstperioden, vil det være maskinstøy. Slik golfsporten drives i dag, vil det ikke være aktiviteter på banen vinterstid. Det er heller ikke aktiviteter utenfor baneområdet. Det gjøres et fratrekk for elva og fjell på sørsiden av Skibotnelva med 50 %.

For Industriområde BI 4 foreligger det ikke nok detaljerte opplysninger til at man si hvordan de regionale effektene vil bli. Noe støy må det forventes å forekomme fra slike områder. Det kan dreie seg bl.a. om maskinstøy og fra trafikk. Om det blir annen type forurensning er uvisst siden det ikke er angitt hvilken type industri det er planer om å etablere. Det er lite sannsynlig at det vil være aktiviteter utenfor det foreslåtte området. Siden det er fjell sør for

Skibotnelva og at det allerede er aktiviteter i nærheten av området reduseres unnvikelsesområdet med 50 %.

Det finnes ingen erfaringstall eller forskning som viser hvordan rein reagerer på inngrep som crossbaner eller industriområder. Det må forventes støy fra crossbanen. Selv om rein er vant til scooter og firehjulssyssel er det imidlertid stor forskjell på hvordan rein reagerer på vanlig kjøring og crosskjøring. I tillegg vil det på arrangementer være publikum og høytaleranlegg som også vil være et fremmedelement i et reindriftsområde. Det er forutsatt at transport av crosssykler/-scootere skjer med bil og at det ikke er kjøring til området. Det er også forutsatt at publikum, arrangører og andre bruker bilvei for å komme til crossbanen ved arrangementer. Det vil ikke være mennesker utenfor crossområdet slik at det i hovedsak vil være støy fra crossbanen som vil forstyrre.

I og med at det er fjellområde og en god del impediment (berg og annen type mark som rein ikke beiter på) på sørsiden av Skibotnelva og det er lite egnet som reinbeite gjøres det trekk for 50 % av arealet.

Ut fra disse forutsetningene er det mulig å anslå hvor mye de ulike tiltak vil ha å si for reindriftsnæringen. Tabellen nedenfor viser hvor mye det enkelte området har å si for det fysiske arealtapet (lokale direkte effekter) og unnvikelsesområder (regionale indirekte effekter) utgjør.

Tabell 6 Arealrapport i innsigelsesområder i dekar fordelt etter lokale og regionale effekter – enkelt vis og sammenstilt

	Lokale effekter i dekar	Lokale og regionale effekter m/reduksjoner	Sammenstilling hvis alle tiltak blir realisert i dekar	Antall hytter/caravanplasser
BE 7 Golfbane	1 127	4 124		
BE 8 Brennfjell leir	162	5 100		17
BH 25 Brennfjell – hytter	495	20 298	25 133	121
BI 4 Industri	211	1 570		
S 3 Crossbane	38	2 046	2 046	
Sum	2 034	-	27 179	

Totalt vil det i innsigelsesområdene bli omdisponert 2034 dekar til andre formål enn til LNF-område i Skibotndalen. Selv om alle arealene ikke blir bebygget fysisk, vil de neppe kunne benyttes til reindriftsformål etter omdisponeringen. Det må forventes at reinen vil unngå disse områdene på samme måte som i Halsebakkene hyttefelt. Som tidligere nevnt er det de regionale indirekte effektene som vil gi store negative konsekvenser for reindriftsnæringen.

Det største arealtapet vil skje ved hyttebygging i Brennfjellområdet. I og med at BH 25 er den avgjørende største i utstrekning, gjør den store utslag i form av regionale tap. De fire områdene BE 7, BE 8 og BH 25 og BI 4 ligger nær hverandre og kan ikke sees isolert ved vurdering av tap om alle tre tiltakene blir realisert. Disse overlapper hver andre i stor grad. De regionale effektene av BH 25 dekker faktisk over områdene BE 7 og BE 8 og tildels BI 4. Det betyr at

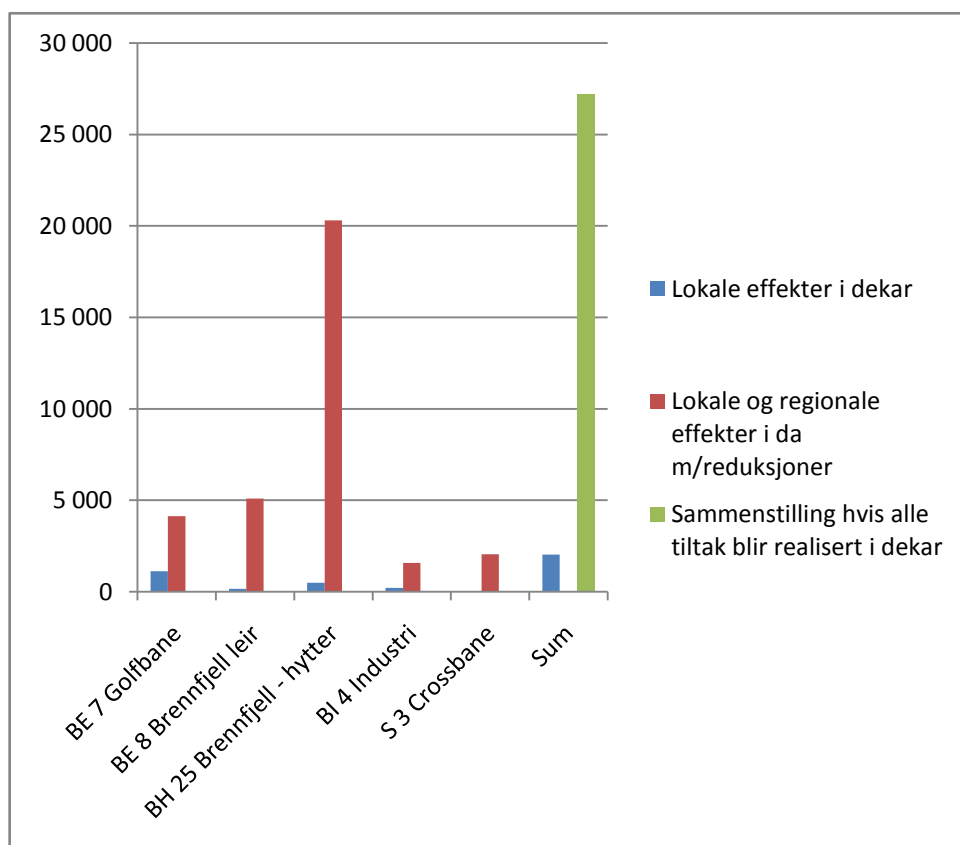
ved sammenstilling av regionale effektene for disse fire områdene med reduksjoner vil de tilsvare totalt 25 000 dekar. Om det bygges hytter eller det etableres caravanplasser på BH 28 i Brennfjellområdet vil det også øke tilstrømningen til området.

Det totale arealtapet inklusiv unnvikelsesområdet for golfbanen blir 4 124 dekar.

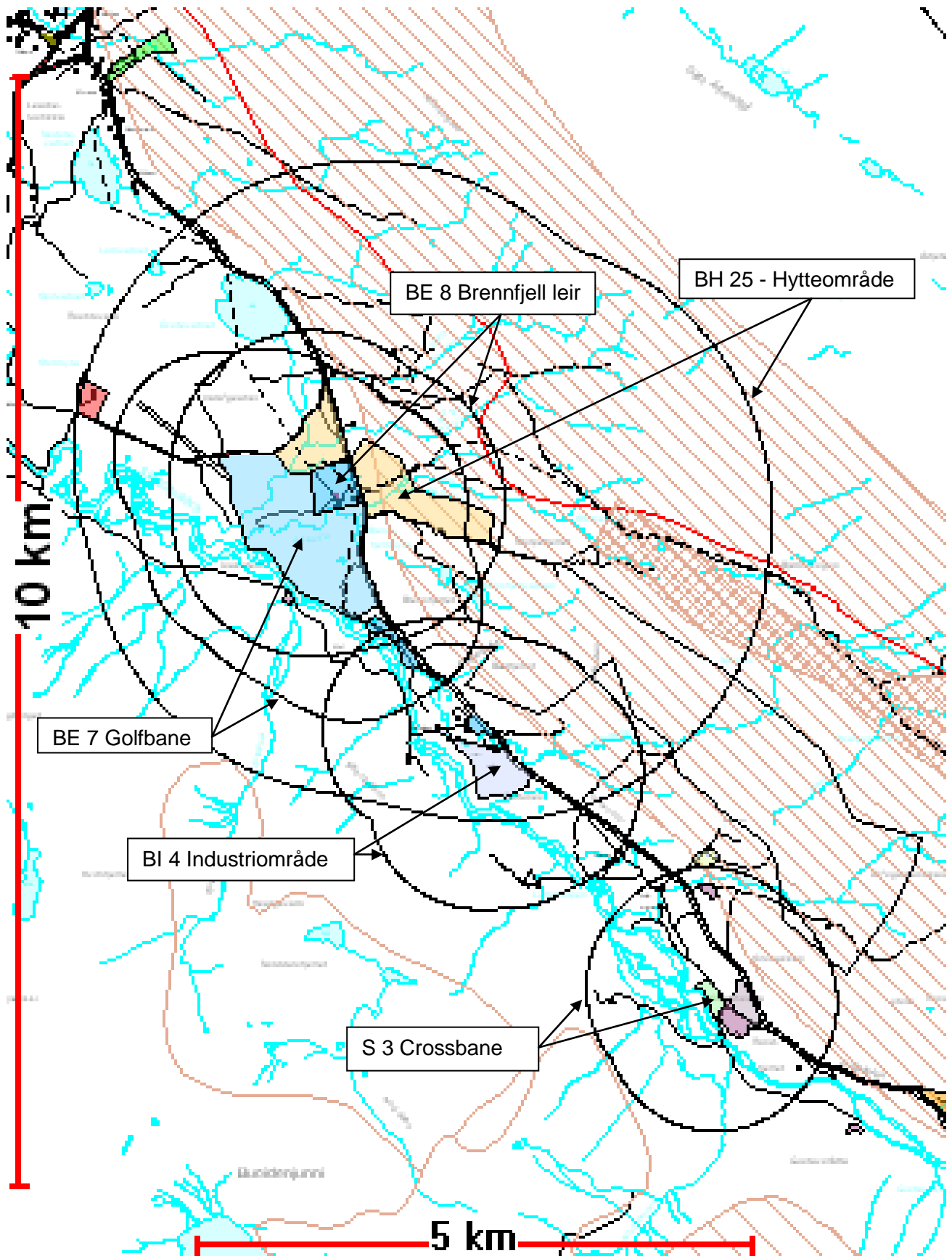
Det totale arealtapet inklusiv unnvikelsesområdet for industriområdet blir 1 570 dekar. Store deler av industriområdet BI 4 vil faktisk også bli dekket av influensområdet fra det store hyttefeltet. Ved sammenstilling av områdene må det tas hensyn til det ved beregning av arealet.

Det totale arealtapet inklusiv unnvikelsesområdet for crossbanen blir 2 046 dekar.

Ser man isolert på hvert enkelt område og summerer disse vil de regionale effektene bli på rundt 33 000 dekar medregnet det fysiske arealtapet (lokale effekter). Ved å se alle områdene under ett og sammenstille unnvikelsesområdene vil de totale regionale effektene vil utgjøre rundt 27 000 dekar. Med alle disse arealinngrepene kan konsekvensene like gjerne bli det at reinen ikke i det hele bruker området innenfor en radius på 2, 5 km fra det største hyttefeltet.

Figur 2 Grafisk framstilling av direkte lokale effekter og regionale effekter på reindriftsnæringen. Framstillingen er avgrenset til de innsigelsesområder som reindriftsnæringen har reist.

Figur 3 Kart over innsigelsesområder med unnvikelsesområder (sirkler) i Skibotnområdet

I figur 3 er det vist hvordan regionale effekter vil gjøre utslag i Skibotnområdet. Sirklene viser mulige unnvikelsesområder. Den største sirkelen er knyttet til hyttefeltet med 121 hytter (BH 25). Den overlapper faktisk både effektene fra golfbanen (BE 7) og Brennfjell leir (BE 8). Industriområdet (BI 4) blir i stor grad dekket av det største feltet. Figuren viser også at både vårbeitet og sommerbeitet vil bli berørt av det store hyttefeltet. I tillegg vil en drivingslei bli berørt.

7 ALTERNATIVE LØSNINGER

Områdestyret for reindrift i Troms ville ha vurdert alternativ lokalisering av hytteområder i nedre deler av Skibotndalen. Om hyttefeltet (BH 25) det er gitt innsigelse på ikke blir bygd i Skibotndalen vil det bety 121 færre hytter i kommunen. I arealdelen er det satt av hytteområder både i Kitdalen, Signaldalen og flere steder ved Storfjorden.

Det forholdet at kommunestyret har vedtatt arealdelen for de resterende områder av kommunen tilsier at invitten i områdestyrets vedtak om å se på andre mulige områder, nå er falt bort, noe som innebærer at det i realiteten ikke finnes alternative områder i kommunen. Det vil ikke være alternative tilgjengelige områder for disse fem områdene reindriften har gitt innsigelse på. Spørsmålet vil til slutt være om innsigelsene skal tas til følge eller ikke. En vurdering av andre områder i kommunen som kan være egnet til hyttebygging, golfbane eller motorcrossbane er således ikke aktuelt.

Crossbanen er foreslått ved et grustak. Om det skal etableres en crossbane, er en mulig løsning å ha et generelt forbud mot å bruke motorcrossbanen i vårhalvåret. Det er ikke noe alternativ å bruke eksisterende område i Apaja siden det i arealplanen er vedtatt til andre formål.

Det å redusere omfanget av hytteområdet BH 25 kan ikke anses som en god løsning. Selv om arealet og antall hytter reduseres betraktelig så vil de regionale effektene fortsatt være så pass store at det vil føre til store ulemper for reindriftsnæringen. Selv et fåtall hytter vil ha store regionale effekter på reindriftsnæringen. Det forholdet at det allerede er aktiviteter og caravanplasser rundt Brennfjell leir og campingplass i Brennfjell tilsier at dette området ikke kan belastes med flere arealkrevende tiltak. Området ligger i vårbeite og like i nærheten av kalvingsområde. Det er lite ønskelig å ha hyttefelt i slike områder.

Det avgjort største arealtapet vil BH 25 gi i og med at antall planlagte hytter er så stort. Om kun BE 7 og 8 realiseres vil unnvikelsesområdet utgjøre 8 000 dekar etter at man har tatt hensyn til at disse overlapper hverandre. Ved å kutte dette hytteområdet BH 25 vil unnvikelsesområde for BE 7 og 8 og industriområdet utgjøre 10 742 dekar.

8 0-ALTERNATIVET

Alternativ 0 er dagens situasjon inkludert allerede vedtatte planer og tiltak i området uavhengig av de planlagte tiltakene i arealdelen som reindriftnæringen har gitt innsigelser på blir realisert eller ikke. Alternativ 0 vil også være en referanse i forhold til andre utbyggingstiltak.

Utbyggingen av reiselivet i Kilpisjärvi på finsk side er også basert på at norske interesser og norske investorer i Troms fylke skal investere der. Økt gjennomgangstrafikk vil ikke ha negative konsekvenser for reindriftnæringen, men denne utbyggingen kan skape større interesse for å etablere turistanlegg og å bruke reinbeiteområdene til rekreasjon også på norsk side. Det er allerede etablert en scooterløype fra Norge til Finland, og det vil føre til økt turisttrafikk i det området. Den finske stat planlegger å investere en halv milliard kroner for å forbedre vegen mellom Karesuando og Kilpisjärvi fra 2011 noe som vil øke trafikken også til Norge.

9 AVBØTENDE TILTAK

Hensikten med avbøtende tiltak er å redusere de negative konsekvensene av de foreslåtte tiltak i arealdelen som Områdestyret har varslet innsigelser på. Avbøtende tiltak kan iverksettes både av tiltakshaver (utbygger) eller reindriftnæringen. I denne utredningen er det lagt vekt på at avbøtende tiltak ikke skal føre til at grunnlaget for å drive med reindrift i kommunen faller bort.

Avbøtende tiltak som utbygger kan sette i verk kan bl.a. være å bygge fysiske hindringer for å redusere ulempene for reindriftnæringen, bygge støvvoller der støy kan bli et problem, begrense aktivitetene i tid slik at disse ikke kolliderer med reindriftsinteresser, redusere omfanget av utbyggingen, gi en årlig økonomisk kompensasjon for dårligere vilkår til å drive med reindrift.

I Persskogen er det gjort avtaler med reindriftnæringen om bruk av caravanplasser i begrenset tid. Snescooterløypa i Skibotndalen stenges i perioder hvor det er rein i løypeområdet. I begge tilfellene kan det bli belastende for reindriftnæringen å måtte argumentere hvert år for å få gjennomført disse tiltakene. Om det blir for mange slike restriksjoner fra en næring kan det gå utover de daglige gjøremålene og gjøre det psykisk vanskelig å drive reindrift.

Reindriftnæringen kan vurdere bl.a. å flytte rein til andre ledige områder, redusere reintallet, gi tilleggsfôr til rein.

Pr i dag finnes det ikke ledige arealer som reindriftnæringen kan ta i bruk. De arealene som kan nyttes til reindrift benyttes maksimalt. Situasjonen for Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt er heller det motsatte med for lite vinterbeiter. Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt har dessuten ikke kunnet bruke konvensjonsarealene på svensk side siden disse brukes allerede av svensk rein.

Reduksjon av reinbestanden kan ikke betraktes som et avbøtende tiltak siden det er ensbetydende med å svekke det økonomiske grunnlaget for reindrift i Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt. Økonomisk kompensasjon for tap av inntekter er heller ikke veien å gå siden det vil svekke grunnlaget for å drive med seriøs reindrift. Dessuten vil arronderingen og oppstyking av reinbeiteområder gjøre det praktisk vanskelig å drive med reindrift.

Fôring av rein er heller ikke et realistisk tiltak for å avbøte de negative effektene av arealtap. Fôring vil gå ut over en allerede presset økonomi som følge av økte kostnader til kjøp av fôr. Den økonomiske gevinsten i reindriftnæringen oppnås ved at reinen beiter det det har behov for uten at fôret må kjøres eller kjøpes. Norsk tamreindrift er basert på at reinen skal ha et helårig naturlig beite.

9.1 Begrenset brukstid av motorcrossbanen

Crossbanen er planlagt etablert i nærheten av et vårbeiteområde. I den tida er simlene vare for støy og andre forstyrrelser, og i verste fall kan de risikere å abortere før kalving. Sikre vårbeiter er viktige for at reinen skal raskt komme i positiv energibalanse etter vinteren og det er spesielt viktig hvis vinterbeitesituasjonen har vært dårlig. Arealet grenser til et grustak.

Det synes ikke mulig å eliminere de negative effektene av tiltakene med avbøtende tiltak fullt ut. Det er to forhold som bør vurderes for å eliminere de negative effektene; bygging av støyvoll som reduserer influensområdet og gjennomføring av arrangementer (trening og løp) i de tider på året når det ikke er rein i området. Når det gjelder støyvoll er det meget tvilsomt om den har den tiltenkte effekt for rein. Crossbane vil ha høyt støynivå under arrangementer og noe lavere under treninger som vanskelig kan dempes med slike voller.

Derimot er det mer å vinne ved å ha begrenset brukstid i vårhalvåret.

9.2 Lullesletta industriområde

De fysiske aktivitetene i et industriområde vil høyst sannsynlig være avgrenset til de områdene som er satt av til det formål. Det kan imidlertid ikke utelukkes at støy, røyk og luft- og vannforurensning vil forekomme. I tillegg kan det visuelle virke som et fremmedelement i området. Om man skulle ha gått videre med å se på avbøtende tiltak ville det ha blitt bare hypotetiske tilnærminger siden det ikke er definert hvilke type industri som skal anlegges i området.

Om det skal settes av areal til industriområde så må støyende aktiviteter i vårmånedene reduseres til et minimum – det gjelder både i anleggsfasen og i driftsfasen. Det må i hvert enkelt tilfelle gjøres avtaler med reindriftnæringen om når de ulike aktivitetene kan skje.

9.3 Brennfjellområdet

Det er vanskelig å finne realistiske avbøtende tiltak for hytte-, caravan- og golfområdene og Brennfjell leir. Fysisk beslag av reinbeiteareal lar seg vanskelig kompensere med andre tiltak enn erstatning i form av areal. Det forholdet at disse inngrepene også vil få regionale og kumulative effekter kompliserer forholdet ytterligere. De foreslåtte inngrepene fører til at beitearealene stykkes opp og gjør det vanskeligere å drive med reindrift. Det å drive reinflokkene i "lommer" slik det kan bli mellom Olderbakken og Brennfjell vil bli en stor

utfordring for reindriftsnæringen. Et annet forhold er at Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt har helårsbeite i kommunen og av den grunn ikke har mulighet til å beite i andre kommuner eller belaste andre reinbeitedistrikter.

Det er en lite realistisk løsning å begrense bruken av Brennfjellområdet på våren og sommeren siden det må forventes størst aktivitet på dette området i den tida. Selv om utbyggerne går med på en slik løsning vil det fortsatt være negativt for reindriftsnæringen om områdene blir bebygd eller omdisponert til andre formål enn reindrift.

10 ANALYSE

Reindriftsfaglig vil det være feil å se de fem innsigelsesområdene i Skibotndalen isolert. For å få en helhetlig vurdering analyseres først de enkelte områdene for senere å se alle i sammenheng og i tillegg til se disse i sammenheng med eksisterende aktiviteter.

Det finnes pr i dag ingen beregningsregel for kumulative effekter. Ovenfor er det vist hvordan reinen unngår områder der inngrep er gjort. Det må foretas en forenkling av hvordan beregne konsekvensene en planlagt utbygging vil få. I dette ligger også å ta i betraktning eksisterende aktiviteter eller inngrep.

For Skibotndalen er området Brennfjell til crossbanen/grustaket vurdert under ett.

10.1 Verdi – virkning – konsekvenser

Med verdi menes i denne sammenheng en vurdering av hvor verdifullt området er for reindriftsnæringen.

Med omfang menes en vurdering av hvilke endringer prosjektet antas å medføre for de ulike miljøene eller områdene, og graden av denne endringen.

Med konsekvens menes en avveining mellom de fordeler og ulemper endringer i arealdelen vil medføre i forhold til alternativ 0.

Omfang angis i en femdelt skala fra stort negativt til stort positivt omfang. Denne vurdering gjøres ut i fra arealinngrepets størrelse, forventet økt aktivitet, terrengendringer, oppdeling av områder, barrierevirkning,

Konsekvensen angis på en nidelt skala fra meget stor positiv til meget stor negativ konsekvens.

Tabell 7 Konsekvensskjema

Konsekvensskjema Oppsummering av konsekvensvurdering for reindrift		
Beskrivelse av konsekvenser og omfang		Samlet vurdering
0 – ALTERNATIV		
	<p>Omfang:</p> <p>Stort neg. Mid.neg. Lite/Intet Mid.pos. Stort pos.</p> <p>Økt reiselivsaktivitet både i Skibotndalen og i Finland og bygging av kraftlinje over Skibotndalen vil legge beslag på reinbeitearealer. Selv om kommunen tar hensyn til innsigelsene i arealplanen vil det fortsatt være press på reindriftsarealene.</p>	<p>Vurdering av verdi:</p> <p>Liten Middels Stor</p> <p>Middels</p>
ALTERNATIV 1 - BE 7 Golfbane		
Generell beskrivelse av situasjon og egenskaper	<p>Området består av furuskog og sandgrunn med god drenering. Virksomheten vil foregå i sommerhalvåret og aktivitetene vil skje i et avgrenset område. I driftsfasen vil det måtte skje klipping flere ganger i uka med maskiner. Disse er noe støyende. I anleggsperioden vil det foregå noe maskinarbeid både på selve anleggsområdet og noe tilkjøring og bortkjøring av masser.</p>	<p>Vurdering av verdi:</p> <p>Liten Middels Stor</p> <p>stor</p>
Byggetrinn 1	<p>Omfang:</p> <p>Stort neg. Mid.neg. Lite/Intet Mid.pos. Stort pos.</p>	<p><u>Konsekvens:</u></p> <p>Lite negativ konsekvens (-)</p>
Avbøtende tiltak for alt. 1	Andre reinbeiteområder er vanskelig å oppdrive. Eventuelt anleggsarbeid må legges utenom den tida reinen er i området på våren og forsommeren	
ALTERNATIV 2 - BE 8 Camping og caravanplasser		
Generell beskrivelse av situasjon og egenskaper	<p>Eiendommen er bebygd og vei er anlagt av forsvaret. Analysen omfatter endret bruk av området. Området består av furuskog. Noe av arealet er snauhogd, og det brukes til caravanplasser. Aktivitetene vil ha en topp sommerstid, men både hyttene og caravanplassene vil kunne brukes vinterstid og spesielt i vårhalvåret. Det vil kunne forekomme forstyrrelser i vårbeite i form av scooterkjøring og annen menneskelig aktivitet som forstyrrer reindriftnæringen.</p>	<p>Vurdering av verdi:</p> <p>Liten Middels Stor</p> <p>Stor verdi</p>
Byggetrinn 2	<p>Omfang:</p> <p>Stort neg. Mid.neg. Lite/Intet Mid.pos. Stort pos.</p>	<p><u>Konsekvens:</u></p> <p>Stor negativ konsekvens (- - -)</p>
Avbøtende tiltak for alt. 2	Andre reinbeiteområder er vanskelig å oppdrive. Eventuelt anleggsarbeid må legges utenom den tida reinen er i området på våren og forsommeren	
ALTERNATIV 3 - BH 25 Hyttefelt		
Generell beskrivelse av situasjon og egenskaper	<p>Området ligger i et viktig vårbeiteområde. Kalvingsområdet er i nærheten av Brennfjell. Nordsiden av Skibotndalen blir tidlig bart, og er av den grunn viktig som kalvingsområde og tidlig beite for simlene som skal kalve eller har kalvet. Det vil kunne bli forstyrret av menneskelig aktivitet. Området har stor verdi for reindriften, og</p>	<p>Vurdering av verdi:</p> <p>Liten Middels Stor</p>

	vil ha meget stor negativ konsekvens. Arealet består av furuskog i kupert terreng. Hyttebygging fører til økt menneskelig aktivitet både ved hyttene og i tilstøtende områder.	Stor verdi
	Omfang: Stort neg. Mid.neg. Lite/Intet Mid.pos. Stort pos. 	<u>Konsekvens:</u> Meget stor negativ konsekvens (- - - - -)
Avbøtende tiltak for alt. 3	Det er vanskelig å finne sommer- eller vårbeiter som erstatning for dette. Eventuelt anleggsarbeid må legges utenom den tida reinen er i området på våren og forsommeren	
ALTERNATIV 4 - BH 28 Hyttefelt		
Generell beskrivelse av situasjon og egenskaper	Områdestyret har ikke gitt innsigelse på dette området, men tas med likevel slik det er redegjort for ovenfor. Området ligger sør for riksvei E8, og i samme området som Brennfjell. Arealet består av furuskog. Vårbeitet ligger i nærheten og vil kunne bli forstyrret av menneskelig aktivitet. Området har stor verdi for reindriften, og vil ha meget stor negativ konsekvens. Hyttebygging fører til økt menneskelig aktivitet både ved hyttene og i tilstøtende områder.	Vurdering av verdi: Liten Middels Stor
	Omfang: Stort neg. Mid.neg. Lite/Intet Mid.pos. Stort pos. 	<u>Konsekvens:</u> Meget stor negativ konsekvens (- - - - -)
Avbøtende tiltak for alt. 4	Det er vanskelig å finne sommer- eller vårbeiter som erstatning for dette. Det er heller ikke mulig å finne avbøtende tiltak for å legge til rette for slike beiter. Eventuelt anleggsarbeid må legges utenom den tida reinen er i området på våren og forsommeren	
ALTERNATIV 5 - BI 4 Lullesletta industriområde		
Generell beskrivelse av situasjon og egenskaper	Arealet består av furuskog. Kommunen har ikke klart for seg hvilken type industri som skal anlegges og i hvilket omfang. Lullesletta industriområde har ikke den største verdi for reindriftsnæringen. Konsekvensene av å ha et industriområde forventes ikke å være så store som for de andre innsigelsesområdene. Det tas imidlertid forbehold om hvilken type aktivitet som skal legges til området.	Vurdering av verdi: Liten Middels Stor
	Omfang: Stort neg. Mid.neg. Lite/Intet Mid.pos. Stort pos. 	<u>Konsekvens:</u> Liten negativ konsekvens (-)
Avbøtende tiltak for alt. 5	I anleggsfasen må det gjøres en avtale med reindriftsnæringen om bruken av området – spesielt gjelder det i vårmånedene.	
ALTERNATIV 6 – S 3 Crossbane		
Generell beskrivelse av situasjon og egenskaper	Arealet består av furuskog og grov sand og grus. Støy fra motorcross kan virke forstyrrende spesielt i kalvingstida. Når det er konkurranser er det publikum til stede. Publikum vil ikke forstyrre reindriftsnæringen i like stor grad som kjøringen. Område er av middels verdi for reindriftsnæringen, men konsekvensene kan være store spesielt i vårhalvåret.	Vurdering av verdi: Liten Middels Stor
	Omfang:	<u>Konsekvens:</u>

	<p>Stort neg. Mid.neg. Lite/Intet Mid.pos. Stort pos.</p>	Middels negativ konsekvens (- -)
Avbøtende tiltak for alt. 6	Stengning av banen på servinteren og våren kan være en måte å minimere skadelig effekter på vårbeite og i kalvingstida. Ved å ha forbud mot kjøring i den tida vil konsekvensene bli redusert til lite negativ konsekvens. Eventuelt anleggsarbeid må legges utenom den tida reinen er i området på våren og forsommeren.	

Ut fra det ovenstående er det klart at de fem innsigelsesområdene i arealplanen vil få negative konsekvenser for reindriftsnæringen. De har noe ulik konsekvens, men sett under ett vil det føre til tap av viktige vårbeiteområder.

10.2 Kostnader avbøtende tiltak

For crossmiljøet kan det bli tap av inntekter i forbindelse med crossarrangementer. Det vil også kunne bli kortere treningstid til motorcross. Alternativet med å ha Apaja som treningsområde er ikke reell siden det er satt av til andre formål av kommunestyret.

10.3 Konklusjon

Presset på reindriftsarealene er stort i Skibotnområdet. Det forholdet at Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt har helårsbeite i kommunen gjør at distriktet er prisgitt kommunens arealpolitikk. Arealplanen skal gjelde fram til 2019, og allerede i dag er reindriftsnæringen presset på mange områder. Lengre ferier og mer fritid og økt satsning på naturbasert reiseliv gjør at arealintensive næringer blir presset av slike interesser. Det forholdet at rein skyr områder der det er menneskelig aktivitet gjør arealinngrep alvorligere enn for eksempel for sauene næringen. Om de innsigelser som reindriftsnæringen har gjort ikke blir tatt til følge, vil både de regionale og kumulative effektene gjøre det langt vanskeligere å drive med reindrift i kommunen.

Alternative reinbeiter finnes ikke, og det forholdet at den svensk norske reinbeitekonvensjonen ikke er klar gjør framtida enda mer usikkert for den norske tamreindriften i Storfjord kommune.

Den vedtatte arealplanen vil i seg sjøl føre til arealinngrep som vil få konsekvenser for reindriftsnæringen. Reindriftsutøverne kan risikere å måtte redusere sine reinflokker som følge av andre tiltak i arealplanen enn innsigelsesområdene. Det gjelder spesielt hytteområder i Skibotndalen (BH 28), Kitdalen og Signaldalen som er vedtatt av kommunestyret i august 2007. Om reindriftsnæringen må redusere sin aktivitet vil det ha økonomiske konsekvenser for familiene som lever av reindrift. Med en reduksjon av den flokkstørrelsen som er i dag vil ikke det være en bærekraftig reindrift i framtida. For at en familie skal kunne livnære seg med reindrift kan ikke antall rein reduseres i Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt.

Det avgjort største arealtapet vil forslaget om å bygge 121 hytter på feltet BH 25 forårsake. Det har sammenheng med både størrelsen og beliggenheten som er på østsiden av E-8.

Når det gjelder BE 8, som tidligere er brukt av forsvaret, vil en endring til camping og caravanplasser føre til ytterligere press på reinbeiteområdene i Skibotndalen. Selv om det er bebygd vil en ytterligere utbygging føre til økte regionale effekter på en slik måte at rein vil unngå dette området. Reindriftnæringen har ikke reist innsigelse mot BH 28, men forholdet er slik at det er høyst sannsynlig at denne utbyggingen vil forsterke de negative konsekvensene for reindriftnæringen. Den foreslåtte golfbanen vil ligge mellom Brennfjell leir og elva. Her vil det fysiske beslaget av areal være stort. Selv om arealet vil bli sådd til med gressfrø må arealet anses som tapt beiteland sommerstid i og med at det vil være menneskelig aktivitet der. Streifdyr vil kunne beite på grønt arealene, spesielt i vårmånedene når det ikke er folk der.

Ved en eventuell utbygging av industriområdet vil arealet mellom dette og Brennfjell camping bli liggende i "en lomme". Sett fra et reindriftsfaglig synspunkt er dette uheldig med en slik oppstyking av reinbeiteområder.

En crossbane vil være støyende og vil nok føre til at rein vil unnvike områdene utenfor banen. Avbøtende tiltak for crossbanen vil redusere noe av de negative konsekvensene ved ikke å ha aktiviteter der mellom 01.04 og 01.07.

Om alle tiltakene realiseres og vi regner med en reintetthet på 1,4 – 3,2 rein/km², vil det fysiske tapet av beite på 2 km² (direkte lokale effekter) føre til at beitegrunnet for 3 – 7 rein blir ødelagt. De regionale effektene (unnavikelseeffektene) vil i hvert fall berøre 38 – 86 rein (27 km²). Beitet vil ikke bli ødelagt der disse regionale effektene forventes å inntre, men bruken av området forventes å bli atskillig mindre. Det forholdet at i nærheten av dette området skjer kalving gjør inngrepene alvorligere. Okserein vil ikke sky slike områder i like stor grad som simler med kalv.

Som nevnt ovenfor var totalproduksjon av reinkjøtt pr arealenhet i 2006/07 på 13,4 kg/km² i landet. Det vil imidlertid være vanskelig å beregne hvor mye mindre kjøttproduksjon det vil bli om området blir bygd ut. Det er altfor mange uregistrerbare og usikre parametre til at slike beregninger blir pålitelige.

Det er for få opplysninger i arealplanen til at man kan si noe om alle konsekvensene av en eventuell golfbane, crossbane eller et industriområde. Av den grunn må det ved utarbeidelse av reguleringsplan inngås et samarbeid med reindriftnæringen for å avklare bruksregler og annet for å redusere konsekvensene for reindriftnæringen. Det gjelder spesielt for crossbanen der støyberegninger må utredes i det aktuelle området.

Litteraturliste:

Helligskogen reinbeitedistrikt (2000) *Distriktsplan Helligskogen reinbeitedistrikt*

Ims, Anders As og Kosmo Ansgar J. (2001) *Høyeste reintall for distriktene i Vest-Finnmark Høringsdokument*

Lie, I., Vistnes, I. og Nellemann, C.(2006) *Hyttebygging i reindriftsområder Norut NIBR Finnmark Alta*

Norsk-svensk reinbeitekommissjon (2001) *Evttohus Instilling*

Reinbeitedistrikt 19/32T Lakselvdalen/Lyngsdalen *Distriktsplan 2005-2009*

Reindriftsforvaltningen (2007) *Ressursregnskap for reindriftsnæringen*

Reindriftsforvaltningen (2008) *Totalregnskap for reindriftsnæringen*

Troms Kraft Nett AS (2007) *Lokal energiutredning for Storfjord kommune (1939)*

Vistnes, I., Nellemann, C. og Strøm-Bull, K. (2004) *Inngrep i reinbeiteland, biologi, jus og strategier i utbyggingssaker* NINA Temahefte 26, Trondheim, Norsk institutt for naturforskning